

2024-05-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2024-00126

Ansökan om dispens från reservatsföreskrifterna för Tollare naturreservat, Tollare 5:1, Tollare 1:16

Förslag till beslut

1. Dispens från föreskrifterna för Tollare naturreservat, punkterna A1, A11, A14, A15, beviljas för nedläggning av två ledningar i mark, uppförande av fyra kabelstolpar, en tillfällig arbetsväg samt tillhörande markarbeten, på fastigheterna Tollare 1:16 och Tollare 5:1, se bilaga 1-3 till tjänsteskrivelsen daterad den 21 maj 2024. Dispensen förenas med följande villkor:
  - a. Inför arbetets start och efter arbetets slut ska syn av området genomföras med reservatsförvaltaren.
  - b. Arbetsområdet ska, i samråd med förvaltaren, stängslas in innan arbetena påbörjas och stängslen ska tas bort efter avslutat arbete.
  - c. Upplag av material, maskiner och massor får inte anordnas inom reservatet.
  - d. Vid användning av ris som markskonare ska detta tas bort efter arbetet.
  - e. Marken ska återställas efter arbetet i enlighet med vad som anges i ansökan.
2. Dispens från föreskrifterna för Tollare naturreservat, punkt A10, beviljas för avverkning/beskärning av träd i enlighet med vad som beskrivs i bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 21 maj 2024. Dispensen förenas med följande villkor:
  - a. Störande arbeten (inklusive trädfällning/beskärning) får inte ske under perioden 1 mars-15 augusti.
  - b. Grövre rötter som påträffas under schakt ska skäras av med rena snitt.
  - c. Avverkade träd ska lämnas kvar inom reservatet där det är möjligt och i samråd med förvaltaren.
  - d. Hasselbuskar ska planteras inom reservatet på platser där det är möjligt och i samråd med förvaltaren.
3. Intrånget i naturreservatet ska kompenseras genom de åtgärder som anges under rubriken *Kompensationsåtgärder* i beslutet. Platsen/-erna och omfattningen av kompensationsåtgärderna ska tas fram och godkännas i samråd med reservatsförvaltaren och utföras i enlighet med ansökan. Kompensationsåtgärderna ska genomföras inom 3 år och påbörjas senast 1 år efter att åtgärderna i reservatet avslutats.

Sammanfattning av ärendet

Dispens från Tollare reservatsföreskrifter söks för åtgärder i samband med att markförlägga två befintliga luftledningar. Dispens söks även för att avverka och beskära träd och att uppföra nya kabelstolpar med stag. Syftet med åtgärderna är att möjliggöra kommande bostadsbebyggelse intill reservatet enligt de antagna detaljplanerna dp 534, dp 630 och dp 526. Cirka 300 meter av ledningarna planeras att markförläggas varav cirka 150 meter idag ligger inom reservatet. I samband med markförläggningen justeras ledningens sträckning jämfört med idag vilket innebär att en ny markledningssträcka anläggs inom och i angränsning till Tollare naturreservat. De nya stolparna medför nya stolplatser i reservatet. Åtgärderna innebär en stor påverkan på reservatet, men bedöms vara angelägen att utföra på grund av den planerade bostadsbebyggelsen och genom de försiktighets- och kompensationsåtgärder som angetts i ansökan bedöms åtgärderna kunna beviljas dispens från föreskrifterna för Tollare naturreservat.

Giltighetstid

Ett beslut om dispens upphör att gälla, om den åtgärd som avses med dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Lagstöd med mera

Beslutet om dispens är fattat med stöd av 7 kap. 7 §, 7 kap. 25 - 26 §§ och med hänvisning till 2 kap. 6 §, 16 kap 2 § miljöbalken (SFS 1998:808).

Ärendet

Dispens från reservatsföreskrifterna för Tollare söks av Vattenfall Eldistribution AB för att markförlägga två befintliga 70 kV luftledningar och uppföra fyra nya kabelstolpar med stag. Åtgärden innebär att dispens söks för att förändra områdets permanenta topografi och ytförhållanden genom de tillhörande markarbetena som schaktning, sprängning och utfyllnad. Ledningen planeras att förläggas delvis i befintlig ledningsgata och delvis inom reservatet. Ansökan om dispens söks även för avverkning av 81 träd och beskärning av 17 träd för att kunna utföra markförläggningen av ledningen. Antalet träd som totalt berörs av åtgärden är 120 varav 22 träd ligger utanför reservatet och därmed inte hanteras i ansökan. Åtgärderna utförs på fastigheterna Tollare 5:1 och Tollare 1:16.

Ett beslut om nätkoncession finns för markförläggningen av ledningarna daterat 7 mars 2023. Inom ramen för koncessionsprocessen har sökanden åtagit sig att sprängning av berg inte utförs mars- maj i området på grund av spillkråkans häckningstid.

Åtgärden berör detaljplanelagt område (dp) där Tollare 1:16 omfattas av dp 534, dp 526 och dp 630 och Tollare 5:1 av dp 508. En förutsättning för att bebyggelsen i planerna ska kunna genomföras är att de befintliga luftledningarna markförläggs för att säkerställa tillräckligt avstånd från högspänningsledningarna till planerad bostadsbebyggelse.

Ansökan inkom till nämnden den 21 februari 2023 och har reviderats och kompletterats ett flertal gånger därefter.

Bygglov krävs inte för åtgärden. Strandskydd gäller för delar av reservatet. Dispens från strandskyddsbestämmelserna har sökts för åtgärden med diarienummer M-2023-348. Ärendet hanteras samtidigt som detta ärende av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Enligt detaljplan DP 526 och DP 534 krävs marklov för träd med en stamdiameter större än 15 centimeter på en höjd av 1,3 meter.

Platsen för åtgärderna framgår av bilaga 1-3 och 5 till tjänsteskrivelsen daterad den 21 maj 2024.

Samråd med reservatsförvaltaren har skett i samband med ansökan, se bilaga 6. Det inkomna yttrandet innehåller synpunkter på bland annat att ”åtgärden planeras i ett naturområde som redan är fragmenterat och att ingreppet påverkar biologisk mångfald negativt och strider mot reservatets syfte som är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Åtgärden innebär att ledningsgatan behöver hållas fri från växtlighet även efter markförläggningen och eftersom nya ben med tillhörande stag kommer att uppföras på ny plats innebär det att viss mark som tidigare varit orörd nu behöver vara fria från träd”. Övriga synpunkter som inkommit är att störande arbeten och trädfällning/beskärning inte får ske inom fåglars häckningstid mellan den 1 mars till den 15 augusti och att upplagsplatser för maskiner, material och massor inte ska ligga i reservatet. Instängslingen av arbetsområdet ska ske i samråd med förvaltare.

Arbetsbeskrivning

Arbetsområde och kabelschakt

Två kabelförband förläggs för respektive ledning, totalt 12 kablar som grupperas i fyra kabelförband om tre kablar i varje. Kablarna schaktas ner i marken i ett kabeldike med ett djup av ca 1,2 meter. Kabeldikets bredd i botten blir cirka 2,5 meter och dagöppningen ca 3,5-4 meter beroende på markens beskaffenhet. Schaktmassorna läggs upp vid sidan om kabeldiket för att sedan användas som återfyllnadsmaterial ovanför ledningsbädden. Större stenar och block kan inte användas för återfyllnad och transporteras bort.

Enligt ansökan kommer arbetsområdets bredd inom reservatet att variera mellan 7 meter till cirka 37 meter och det kommer att stänglas in, se bilaga 1. Arbetsområdet innefattar arbetsväg, infartsväg och kabelschakt. Den största utbredningen för arbetsområdet är vid respektive stolplplats. Vid respektive övergång från luftledning till markledning behöver

två nya kabelstolpar med stag uppföras, en för varje ledning. Kabelstolparna kommer att vara i trä, med stag och stagförankringar, och vara cirka 15 meter höga.

Arbetsområdet har förlagts bort från naturreservatet, med kabelschaktet lokaliserat i den östligaste delen av arbetsområdet, för att minimera negativ påverkan på reservatet. Körning med maskiner kommer att göras i den befintliga ledningsgatan och inom arbetsområdet.

En del av markförläggningen kommer att ske i berg och kräver bergschakt. I den norra delen av förläggningen finns en naturlig svacka i berget där man planerar en markuppbyggnad med massor i stället för att spränga sig ner under svackan. Metoden innebär bergschakt på sidorna av svackan. Ingen förändring av marknivån sker där. På respektive sidor av svackan sker en övergång mellan berget och svackan där man både spränger och fyller upp marknivån, vilket ger en jämn övergång/passage genom svackan. Alternativet innebär mindre sprängning och färre borttransporter av sprängmaterial.

Kablarna kommer att förläggas på ca 1,2 meters djup i utfyllnaden. Utfyllnaden innebär att marknivån ändras på en sträcka av 21 meter, se bilaga 3. Där marknivån fylls upp kommer det göras på ett sådant sätt att det harmoniseras med omgivande terräng och genom att utfyllnaden släntas av mot omgivningen.

Återställning och skadeförebyggande åtgärder av mark och träd

Marken inom det berörda arbetsområdet består dels av berg, dels av mjukare grävbar mark.

För att skydda mark inom reservatet från körskador där det inte är berg kommer markskonare i form av kraftig geotextil att läggas på marken. Ovan geotextilen läggs stockmattor eller risbäddar för att ytterligare fördela trycket från de maskiner som används vid arbetet. Denna skyddsåtgärd kan göras där marken är plan vilket är i området vid den södra kabelstolpen. I övriga delar av området där marken är hård bedöms det inte finnas behov av att fördela marktrycket på detta sätt.

Efter genomfört arbete avlägsnas stockmattor och geotextil och marken återställs. Återanvändning av vegetationsskiktet kommer att utgöra grunden för återställningen av mark och områdets naturliga markvegetation tillåts återetableras. Enligt ansökan bedöms inga bestående markskador uppkomma med de beskrivna skyddsåtgärderna.

Återfyllnad av kabelschaktet kommer att göras med krossmaterial utan organiskt innehåll. Där det är möjligt kommer befintligt vegetationsskikt att återanvändas för återfyllnad av kabelschaktets övre del. Inget annat material än krossmaterialet kommer att tillföras reservatet.

Träd som inte ska fällas och riskerar att skadas kommer att skyddas genom att stammarna på träden kläs in med brädor. Vid schaktning genom rotzon ska eventuella rötter bevaras så långt det är möjligt. Rötter med diameter grövre än 50 millimeter kapas med sekator eller såg.

Skogsgatan ovanför kablarna kommer att hållas fri från träd på cirka 5 meter på vardera sida av ledningen. Syftet är att inte skada kablarna och hålla dom tillgängliga för reparation. I området vid kabelstolpar och stag kommer inga högväxande träd att tillåtas. Ingen återplantering av träd eller buskar kan göras i denna zon. Återplantering av till exempel hasselbuskar kan göras där de inte riskerar att skada anläggningen.

Upplagsplats och hantering av material

Schaktmassorna som grävs upp läggs tillfälligt upp vid sidan om kabeldiket för att sedan användas som återfyllnadsmaterial ovanför ledningsbädden. Inga upplagsplatser kommer att anordnas inom naturreservatet. Upplag av material och maskiner kommer att anordnas på fastigheten Tollare 1:384.

Avverkning och beskärning av träd

Enligt ansökan är avverkning av träd nödvändigt för att anlägga ledningen men även för att trädsäkra de nya kabelstolparna med tillhörande stag, som kommer att uppföras i vardera änden av kabelsträckan. Inträdet berör kanten av Tollare reservat och är på ca 0,5 hektar. Antal träd som berörs av åtgärden är totalt 120 fördelat på 20 tallar, 46 ekar, 40 granar, 6 björkar och 8 aspar. Av de 120 träden är 98 inom reservatet. 22 träd växer utanför reservatet och berörs inte av ansökan. Antal träd som behöver avverkas helt är 81 träd. 17 träd kan beskäras i stället för avverkas.

Träden som kommer att avverkas alternativt beskäras är markerade och numrerade i kartunderlag, se bilaga 2. Trädens fördelning och hantering redovisas i bilaga 4 (träd nummer 33 och 38 i listan har förväxlats och ska byta plats).

Träden utanför arbetsområdet som behöver avverkas bedöms som riskträd.

De äldsta riskträden av både ek och tall kan begränsningsbeskäras ovanför levande grenar. Om det inte är möjligt, med avseende på elanläggningens säkerhet, kan de kapas till högstubbar. Enligt ansökan kan även träd lämnas och bli till död ved.

Rasering av befintliga stolpar

I samband med att ledningarna markförläggs kommer aktuell del av luftledningarna att rivas. Det innebär att cirka 300 meter luftledning, två stolpar och betongfundament som förankrade stolparna tas bort.

Inför arbetets start och efter arbetet är avslutat kommer syn av det berörda området att genomföras med Nacka kommun.

Bedömningsgrunder

Kommunen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl. Beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Dispens får ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Vid en prövning av en dispens ska en avvägning göras mellan reservatsintresset, som är ett allmänt intresse, och den enskildes intresse av att ta området i anspråk. Ett tillstånd eller en dispens får inte medges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Tollare naturreservat bildades 2009. Syftet med Tollare naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Rekreativvärdet består främst av omväxlande naturupplevelser inom ett större naturområde. Reservatets biologiska naturvärden är framförallt knutna till äldre träd och skog med ek och tall. Enligt reservatets skötselplan berör åtgärden områden som *befintlig ledningsgata, löv- och blandskog* och *orört område*. För områdena är målet att ha skog med barr- och lövträd med inslag av grova träd och orörda bestånd med hög andel död ved.

Ansökan har reviderats och arbetsområdet har minskats ner. Genom att arbetsområdet är lokaliserat åt väster, bort från reservatet, begränsas arbeten inom själva reservatet. Vissa träd kommer att beskäras i stället för att avverkas helt och kan bevaras på detta sätt. En del av ledningen kommer att markförläggas precis utanför reservatet men där vissa träd inom reservatet ändå berörs genom närheten till ledningsschaktet.

Enligt föreskrifterna för reservatet punkt A11 får befintliga luftledningar markförläggas. När föreskrifterna skrevs var meningen att detta skulle ske genom långhålsborrning i berg. Svårigheter med metoden har senare framkommit vilket kräver att ledningen måste markförläggas genom den angivna metoden i ansökan. Metoden innebär att en större mängd träd behöver avverkas.

I samband med att Vattenfall Eldistribution AB ansökte om tillstånd hos Energimarknadsinspektionen för ombyggnation av befintliga ledningar (nätkoncession) utfördes en naturvärdesinventering.

Vid inventeringen i fält bedömdes fem områden som naturvärdesobjekt. Två med visst naturvärde (klass 4) och tre med påtagligt naturvärde (klass 3). Naturvärdena är främst kopplade till hällmarker och tallar. Rödlistade arter som noterades var spillkråka (rödlistad som nära hotad), talticka (rödlistad som nära hotad), rutsinn (rödlistad som

nära hotad). Skyddade arter som noterades i samband med fältinventeringen var liljekonvalj (9 § artskyddsförordningen) och spillkråka (9 § artskyddsförordningen).

Vid arbetsområdet i norra delen och runt de nya stolparna berörs naturvärden med klass 4 och klass 3 där objektet med visst naturvärde utgörs av kraftledningsgata med berg i dagen och arter som bland annat ljung, blåbärsris, bergsyra, renlav och olika mossarter. Naturvärdesobjektet med påtagligt naturvärde utgörs här av bland annat av spillkråka och blåmossa.

I arbetsområdets mellersta del berörs ett naturvärdesobjekt med klass 3. Naturtypen blandskog och har förekomst av äldre gran med hängande grenar, liggande och stående död ved i olika nedbrytningsstadier.

I arbetsområdets södra del vid de nya stolparna berörs ett naturvärdesobjekt med klass 4. Objektet utgörs av ek och hassel. Ett mindre vattendrag finns i objektet.

Enligt ansökan berörs också ett av Skogsstyrelsens utpekade område med naturvärde. Området består av barrskog.

Skäl till beslut

Åtgärderna kräver dispens enligt Tollare naturreservats föreskrifter då det utöver föreskrifter och förbud i andra lagstiftningar bland annat är förbjudet att:

A1. Uppföra byggnad, mast eller anläggning. Elstation söder om Sockenvägen får dock byggas ut.

A10. Avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än vad som framgår av skötselplan.

A11. Anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft. Befintliga luftledningar får dock markförläggas.

A14. Förändra områdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning. Åtgärder för att förbättra tillgänglighet för rörelsehandikappade får dock göras och arbeten på befintliga ledningar får utföras. Brofäste får anläggas på Mårtens holme.

A15. Anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg annat än vad som framgår av skötselplan.

Särskilt skäl

Särskilt skäl för åtgärderna enligt 7 kap. 7 § miljöbalken bedöms finnas då åtgärderna krävs för att kunna genomföra den planerade bostadsbebyggelsen. Topografin och den planerade bebyggelsen i området gör att utrymmet att förlägga ledningarna är mycket begränsat.

Enligt föreskrifterna punkt A11 får befintlig luftledning markförläggas. I det här fallet ska de befintliga ledningarna inte markförläggas i befintlig ledningsgata utan delvis på en ny plats inne i reservatet. Markförläggningen bedöms därför vara fråga om en ny ledning som kräver dispens från föreskrifternas punkt A11.

För att kunna genomföra markförläggningen krävs olika markarbeten såsom sprängning, schaktning och utfyllnad av en svacka i berg. Arbetena kräver att en tillfällig arbetsväg anläggs. Markförläggningen och de nya kabelstolparna med stag som ska uppföras innebär att träd behöver avverkas/beskäras. Åtgärderna berör föreskrifternas punkter A1, A10, A14, och A15.

Påverkan på reservatets syften

De markarbeten som krävs för nedläggningen och påverkan på trädmiljöerna bedöms innebära en negativ påverkan på naturmiljön i den här delen av Nacka och i Tollare naturreservat, där syftet med reservatet är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald.

För att begränsa negativ påverkan av reservatet utanför arbetsområdet anges som villkor till beslutet att instängslingen av arbetsområdet ska ske tillsammans med reservatsförvaltaren inför arbetet. Vidare anges att syn av området ska genomföras med reservatsförvaltaren inför arbetets start och efter arbetets slut.

Villkor till beslut anger också hur eventuella massor ska hanteras och hur återställande arbeten ska utföras efter arbetet.

Enligt ansökan kommer en viss återställning att ske av naturmiljön med återplantering av hasselbuskar där det är möjligt och genom att träd som avverkas kan lämnas kvar som död ved. De angivna åtgärderna anges som villkor till beslutet. Vidare anges ett villkor om att skydda trädrötter genom att grövre rötter som påträffas under schakt ska skäras av med rena snitt.

För att skydda fåglar (även spillkråka) under häckningsperioden anges villkor till beslutet om att störande arbeten (inklusive trädfällning/beskärning) inte får ske under perioden 1 mars-15 augusti.

Kompensationsåtgärder har tagits fram i dialog med reservatsförvaltaren, vilka dock kommer att vidtas på annan plats än i Tollare reservat. Kompensationsåtgärderna främjar inte Tollare naturreservat men bedöms viktiga för att stärka värden som behöver stärkas på platser där de annars hade riskerat att inte utvecklats. Kompensationsåtgärderna bedöms leda till en förbättring av naturmiljön i Nacka kommun totalt sätt och bedöms motsvara intrånget i naturvärdet.

Reservatets syfte för rekreation påverkas av markförläggningen genom instängslingen, att träd avverkas/beskärs och genom de planerade markarbetena. Instängslingen av arbetsområdet påverkar också det rörliga friluftslivet.

Efter avslutat arbete när ledningen lagts i mark kommer platsen åter att vara tillgänglig och påverkan på syftet bedöms därför vara tillfällig. Genom de åtgärder som angivits för markens återställande bedöms viss växtlighet kunna återetablera sig och eftersom ledningen läggs i mark kommer ledningsgatans storlek att reduceras till skillnad från befintlig luftledningsgata.

För att kunna genomföra de detaljplaner som antagits krävs att luftledningen markförläggs. Enligt föreskrifterna för reservatet får befintliga luftledningar markförläggas och därmed bedöms markförläggningen enligt ansökan vara förenlig med reservatets föreskrifter, även då metodvalet för markförläggningen ändrats. Genom de försiktighets- och kompensationsåtgärder som anges i ansökan samt genom villkoren till beslutet bedöms intrånget i reservatet kunna accepteras i detta fall.

Kompensation av intrång

Av de träd som berörs av markförläggningen är flertalet ek och tall. Sökanden har i samband med ansökan haft en dialog med reservatsförvaltaren angående kompensationsåtgärder och platser där det finns förutsättningar att återskapa en biotop av ek. Sökanden har föreslagit nedanstående kompensationsåtgärder för intrånget och kommer tillsammans med reservatförvaltaren ha en fortsatt dialog kring kompensationens omfattning och plats. Platserna för kompensationsåtgärderna föreslås bli på annan plats än i reservatet men inom Nacka kommun. Intrånget i naturvärdet bedöms kunna kompenseras i skälig utsträckning.

Kompensationsåtgärder

Ytan som kommer att tas i anspråk för den nya kraftledningsgatan är ca 0,5 hektar.

Biotopförbättrade åtgärder har föreslagits för att stärka ekmiljöer i kommunen:

- 1) Förstärka ekmiljöer med medelålders ek men där igenväxningen idag utgör ett hot mot ekarna. Insatsen anpassas till platsens förutsättning och behov men består i grova drag av röjning, fällning av träd som utgör ett hot mot ekarna inom ett visst avgränsat område. Det ska vara ett område där skötseln är eftersatt idag eller där en åtgärd skapar goda förutsättningar för ekarna att växa i framtiden. En huggning av gran och tall i och runt ett ekbestånd ger ekarna mycket goda förutsättningar att växa för en period av ca 20-30 år. Storleken på denna yta eller om det görs på flera mindre ytor behöver motsvara en yta på ca 3 hektar. Beräkningen baseras på att intrånget i naturreservatet är 0,5 hektar och för att ersätta de träd och ytan som intrånget innebär behöver detta skalas upp med en verkningsgrad på x5 för att ge en ekologisk effekt ($0,5 \times 5 = 2,5$ ca 3 hektar).

- 2) Plantering av nya ekar på en yta som räcker för att ersätta de 45 ekarna som måste tas ner. Det är svårt att uppskatta vilken storlek på ytan som behövs och hur många ekollon som måste planteras för att ersätta dessa träd. Men en grov bedömning är att det behövs minsta 20 ekollon för ett träd. I kalkylen ligger att 9 av 10 planterade ekollon dör innan de blir ett äldre träd.
- 3) Ytor/platser identifieras där det redan skett lyckad förnygring av ek och ersättningen blir att ta fram en skötselplan för det området och genomföra den. Ekologiskt blir det mer funktionellt att jobba på de platser där förnygringen av ek lyckats naturligt än att plantera ek med osäkert utfall. Med stor sannolikhet finns det lämpliga ytor i närheten av andra ekbestånd men där till exempel ekplantorna idag växer under medelålders tallskog eller blandskog. Där kan en åtgärd vara att hugga bort en del tallar och triviallöv för att gynna ekförnygringen.

Kompensationsåtgärderna har granskats av reservatsförvaltaren som bedömt åtgärderna som genomförbara och lämpliga.

Intresseavvägning

Det enskilda intresset av åtgärderna bedöms i detta fall väga tyngre än det allmänna intresset för reservatet. Syftet med åtgärden är att möjliggöra kommande bostadsbebyggelse intill reservatet enligt de antagna detaljplanerna vilket inte kan genomföras om de två befintliga luftledningarna har samma placering som idag. Kraftledningen är i sig även ett allmänt intresse för elförsörjning och ingår i regionnätet.

Överensstämmelse med detaljplan

I planbestämmelserna för detaljplan dp 526 Tollare strand, anges att *"bygglov får inte ges förrän angränsande elektriska högspänningsledningar lagts under mark"*. Vidare står det i planbeskrivningen att; *"förutsättningarna för att uppföra de östligaste bostadshusen, närmast de elektriska högspänningsledningarna, är att ledningarna markförläggs och att ledningarna avskärmas på ett sådant sätt att de elektromagnetiska kraftfälten inte överstiger 0,4 mikrotelsa vid bostadshusen"*. En del av arbetsområdet och markförläggningen ligger inom planområdet. Två nya kabelstolpar med stag uppförs inom planområdet. Området beskrivs som *Natur* i detaljplanen. Åtgärden utförs utanför befintlig ledningsgata. En befintlig kraftledningsstolpe inom planområdet raderas. Markförläggningen beskrivs i planen och bedöms därmed vara förenlig med detaljplanen.

Största delen av markförläggningen kommer att ske inom detaljplanelagt område dp 534 del av Tollare, Tollarehöjden. Även en del av arbetsområdet ligger inom planområdet. Större delen av åtgärden utförs utanför befintlig ledningsgata. Området beskrivs som *Natur* i detaljplanen. I planbestämmelserna för dp 534 anges att *"bygglov får inte ges förrän angränsande högspänningsledningar lagts under mark"*. I planbeskrivning i dp 534 beskrivs tillkommande bebyggelse; *"Del av områdets östra bostadsbebyggelse, som ligger i anslutning till de elektriska högspänningsledningarna, förutsätter att innan busen får uppföras måste de elektriska ledningarna vara markförlagda p.g.a. eventuella hälsorisker av de elektromagnetiska kraftfälten från*

ledningarna. En särskild planbestämmelse reglerar detta. Som försiktighetsmått ska de elektromagnetiska kraftfälten i anslutning till bostadsbebyggelsen understiga 0,4 mikrotelsa". Markförläggningen beskrivs i planen och bedöms därmed vara förenlig med detaljplanen.

En mindre del av arbetsvägen inom arbetsområdet kommer att gå inom detaljplanelagt område, dp 630 Ändring av detaljplan för del av Tollarehöjden, som är en ändring av detaljplan dp 534 och där bostadsbebyggelse planeras intill reservatet. Området beskrivs som *Natur* i planen. Eftersom det endast är en mindre del av arbetsvägen och inte heller någon del av ledningen som ska markförläggas där bedöms åtgärden vara förenlig med planen. En befintlig kraftledningsstolpe inom planområdet raseras.

Åtgärden kommer att vidtas inom detaljplanelagt område dp 508 för del av Tollare Mellanbergsvägen. En mindre del av ledningen kommer att markförläggas inom planområdet och två kabelstolpar med tillhörande stag kommer uppföras. Markförläggningen sker i befintlig ledningsgata. Området beskrivs som *Natur* i planen. I planbeskrivningen av dp 508 beskrivs att ledningen avses flyttas och markförläggas. Markförläggningen beskrivs i planen och bedöms därmed vara förenlig med detaljplanen.

Åtgärden bedöms därmed vara förenlig med gällande detaljplaner och bedöms därmed ej gå emot dessa. Markförläggningen bedöms som nödvändig för att möjliggöra kommande bostadsbebyggelse intill reservatet enligt de antagna detaljplanerna.

Sammantaget bedöms att dispens från reservatsföreskrifterna bör kunna beviljas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte ge några särskilda ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Genom att träd avverkas inför markförläggningen påverkas barns tillgång till träd i området negativt. Nedläggningen av ledningen innebär att bostäder för kommande generationer kan byggas intill reservatet.

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Situationsplan
3. Situationsplan utfyllnad
4. Trädfördelning
5. Fastighetens läge
6. Yttrande från Enheten offentlig Utemiljö Nacka kommun

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 21 maj 2024

Bilaga 1-6

[Namn]

Anna Davidson

[Titel]

Miljö o Hälsoskyddsinsp

[Enhet]

Miljötillsynsenheten